

Kawża C-400/10 PPU

J. McB.

vs

L. E.

(talba għal deċiżjoni preliminari
mressqa mis-Supreme Court)

“Kooperazzjoni ġudizzjarja f’materji ċivili — Kwistjonijiet matrimonjali u kwistjonijiet ta’ responsabbiltà tal-ġenituri — Konvenzjoni ta’ Den Haag tal-25 ta’ Ottubru 1980 dwar l-aspetti ċivili dwar il-ħtif internazzjonali tal-minuri — Regolament (KE) Nru 2201/2003 — Ulied li l-ġenituri tagħhom ma humiex miżżewġin — Dritt ta’ kustodja tal-missier — Interpretazzjoni tal-kunċett ta’ ‘drittijiet ta’ kustodja’ — Principji ġenerali tad-dritt u l-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea”

Opinjoni tal-Avukat Ġenerali M. N. Jääskinen, ipprezentata
fit-22 ta’ Settembru 2010 I - 8969
Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja (It-Tielet Awla) tal-5 ta’ Ottubru 2010 I - 8992

Sommarju tas-sentenza

1. *Drittijiet fundamentali*

Rispett tal-ħajja privata u tal-familja (Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, Artikolu 7)

2. *Kooperazzjoni ġudizzjarja f’materji ċivili — Ġurisdizzjoni, rikonossiment u infurzar ta’ sentenzi fi kwistjonijiet matrimonjali u kwistjonijiet ta’ responsabbiltà tal-ġenituri — Regolament Nru 2201/2003 — Dritt ta’ kustodja*

(Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, Artikoli 7 u 24; Regolament tal-Kunsill Nru 2201/2003, Artikolu 2, punt 11)

1. Mill-Artikolu 52(3) tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea jirriżulta li, sa fejn din il-Karta tinkludi drittijiet li jikkorrispondu għal drittijiet iggarantiti mill-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, is-sens u l-kamp ta' applikazzjoni tagħhom għandhom ikunu l-istess bħal dawk stabbiliti minnha. Madankollu, din id-dispożizzjoni ma tipprekludix li d-dritt tal-Unjoni jagħti protezzjoni iktar wiesgħa. Fir-rigward tal-Artikolu 7 tal-istess Karta, li tgħid li kull persuna għandha d-dritt għar-rispett tal-ħajja privata u tal-familja tagħha, ta' darha u tal-komunikazzjonijiet tagħha, il-formulazzjoni tagħha hija identika għal dik tal-imsemmi Artikolu 8(1) tal-konvenzjoni, hliet sa fejn tuża t-termini "korrispondenza tagħha" minflok "kommunikazzjonijiet tagħha". Madankollu, għandu jiġi kkonstatat li l-Artikolu 7 jinkludi drittijiet li jikkorrispondu għal dawk iggarantiti mill-Artikolu 8(1) tal-konvenzjoni. Għandu għaldaqstant jingħata lill-Artikolu 7 tal-Karta l-istess sens u l-istess portata bħal dawk mogħtija lill-Artikolu 8(1) tal-konvenzjoni, kif interpretat mill-ġurisprudenza tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem.

(ara l-punt 53)

2. Ir-Regolament Nru 2201/2203, dwar il-ġurisdizzjoni u r-rikonoxximent u l-infurzar ta' sentenzi fi kwistjonijiet matrimonjali u kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri, u li jirrevoka r-Regolament Nru 1347/2000, għandu

jiġi interpretat fis-sens li ma jipprekludix li d-dritt ta' Stat Membru jissuġġetta l-kisba tad-dritt ta' kustodja mill-missier ta' minuri, li ma huwiex miżżewweġ mal-omm tal-istess minuri, għall-kisba mill-missier ta' deċizzjoni tal-qorti nazzjonali li għandha ġurisdizzjoni li tagħtih tali dritt ta' kustodja, li tista' tirrendi illegali, fis-sens tal-Artikolu 2(11) ta' dan ir-regolament, it-tnehhija tal-minuri minn ommu jew iż-żamma tiegħu.

Fil-fatt, ir-Regolament Nru 2201/2003 ma jistabbilixxix min hija l-persuna li għandha jkollha dritt ta' kustodja li jista' jrendi illegali t-tnehhija ta' minuri fis-sens tal-Artikolu 2(11) tiegħu, iżda jirreferi għal-liġi tal-Istat Membru fejn il-minuri kien abitwalment residenti immedjatament qabel it-tnehhija jew iż-żamma tiegħu fir-rigward tal-identità tal-persuna li għandha d-dritt ta' kustodja. B'hekk, huwa d-dritt ta' dan l-Istat Membru li għandu jiddetermina l-kundizzjonijiet li taħthom il-missier naturali jikseb id-dritt ta' kustodja tal-minuri tiegħu, fis-sens tal-Artikolu 2(9) tal-imsemmi regolament, jekk ikun il-kaz billi jissuġġetta l-kisba ta' dan id-dritt għal sentenza tal-qorti nazzjonali li għandha ġurisdizzjoni li tagħti dan id-dritt. Konsegwentement, ir-Regolament Nru 2201/2003 għandu jiġi interpretat fis-sens li n-natura illegali tat-tnehhija ta' minuri għall-finijiet tal-applikazzjoni ta' dan ir-regolament tiddependi esklużivament fuq l-eżistenza ta' dritt ta' kustodja, mogħti mid-dritt nazzjonali

applikabbli, li bi ksur ta' dan sehhet it-tnehhija.

L-Artikoli 7 u 24 l-Artikolu 7 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea ma jipprekludux interpretazzjoni bhal din.

Minn dan isegwi li, għall-finijiet tal-applikazzjoni tar-Regolament Nru 2201/2003, sabiex tiġi ddeterminata n-natura legali tat-tnehhija ta' minuri, li jittiehed fi Stat Membru ieħor minn ommu, il-missier naturali ta' dan il-minuri għandu jkollhu d-dritt li jitlob li jmur quddiem il-qorti nazzjonali li għandha ġurisdizzjoni, qabel it-tnehhija tiegħu, sabiex jitlob li jingħata dritt ta' kustodja tal-minuri tiegħu, u dan jikkostitwixxi l-essenza stess tad-dritt tal-missier naturali għal hajja privata u tal-familja fit-tali kuntest, min-naħa l-oħra, il-fatt li l-missier naturali ma għandux, b'mod differenti mill-omm, id-dritt ta' kustodja tal-minuri tiegħu fis-sens tal-Artikolu 2 ta' dan ir-Regolament ma jaffettwax il-kontenut essenzjali tad-dritt tiegħu għall-hajja privata u tal-familja, imsemmi fl-Artikolu 7 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, sa fejn id-dritt tiegħu jiġi mħares.

Din il-konstatazzjoni ma hijiex invalidata mill-fatt li, fin-nuqqas ta' passi mehuda minn tali missier f'waqthom sabiex

jikseb dritt ta' kustodja, huwa ma għandu ebda possibbiltà, fil-każ ta' tnehhija tal-minuri lejn Stat Membru ieħor minn ommu, li jikseb ir-ritorn ta' dan il-minuri fl-Istat Membru fejn hemm ir-residenza abitwali preċedenti tiegħu. Fil-fatt, tali tnehhija tirrappreżenta l-eżerċizzju legali, mill-omm li għandha l-kustodja tal-minuri, tad-dritt tagħha għall-moviment liberu, stabbilit fl-Artikoli 20(2)(a) TFUE u 21(1) TFUE, u tad-dritt tagħha li tiddetermina l-post ta' residenza tal-minuri, mingħajr ma dan iċaħħad lill-missier naturali mill-possibbiltà li jeżerċita d-dritt tiegħu li jressaq talba sabiex sussegwentement jikseb id-dritt ta' kustodja ta' dan il-minuri jew dritt ta' aċċess għal dak l-istess minuri. B'hekk, ir-rikonoxximent, lill-missier naturali, ta' dritt ta' kustodja tal-minuri tiegħu, skont l-Artikolu 2(11) tar-Regolament Nru 2201/2003, minkejja n-nuqqas tal-ghoti ta' tali dritt skont id-dritt nazzjonali, ikun inkompatibbli mar-rekwiziti ta' ċertezza legali kif ukoll mal-protezzjoni neċessarja tad-drittijiet u tal-libertajiet ta' haddieħor, fis-sens tal-Artikolu 52(1) tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, f'dan il-każ dawk tal-omm. Soluzzjoni bhal din tista', barra minn hekk, tista' tikser ukoll l-Artikolu 51(2) tal-Karta.

Barra minn hekk, fid-dawl tad-diversità kbira ta' relazzjonijiet barra ż-żwieġ u d-diversità tar-relazzjonijiet li jirriżultaw

bejn il-ġenituri u l-minuri tagħhom, liema diversità tissemma mill-qorti nazzjonali fid-deċiżjoni tagħha tar-rinviju, li jirriżulta f'rikonoxximent differenti tal-portata u tal-qsim tar-responsabbiltajiet tal-ġenituri fi hdan l-Istati Membri, l-Artikolu 24 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, li għandu jinqara b'korrelazzjoni mal-Artikolu 7 tal-imsemmija karta, ma jipprekludix li, għall-finijiet tal-applikazzjoni tar-Regolament Nru 2201/2003, id-dritt ta' kustodja jingħata, bħala prinċipju, esklużivament lill-omm u li l-missier naturali għandu dritt ta' kustodja biss abbażi ta' deċiżjoni tal-qorti. Tali rekwiżit jippermetti, fil-fatt, lill-qorti nazzjonali li għandha ġurisdizzjoni, sabiex tiddeċiedi dwar id-dritt ta' kustodja tal-minuri,

kif ukoll dwar id-drittijiet ta' aċċess għall-istess minuri, filwaqt li tittiehed inkunsiderazzjoni l-informazzjoni kollha rilevanti, bħal dik imsemmija mill-qorti tar-rinviju, u b'mod partikolari ċ-ċirkustanzi madwar it-twelid tal-minuri, in-natura tar-relazzjoni bejn il-ġenituri, dik bejn kull ġenitur u l-minuri, kif ukoll id-disponibbiltà ta' kull ġenitur li jiehu r-responsabbiltà tal-kustodja. It-tehid inkunsiderazzjoni ta' dawn il-fatti huwa tali li jipproteġi l-aħjar interessi tal-minuri, skont l-Artikolu 24(2) tal-Karta.

(ara l-punti 43, 44, 55, 57-59, 62-64 u d-dispożittiv)